VII. évfolyam, 7. szám

1951. február 15.

Ludas Matyi

70 fillér

Ideges kulákok

— Pszt! Meg ne szólaljon, Zsíros úr.
— Mért ne?
— Mert aki csak megszólal, az mind a téeszcsék gyarapodásáról beszél!

A náciknak sikerült: MÁR A KRUPP is KIKERÜLT!

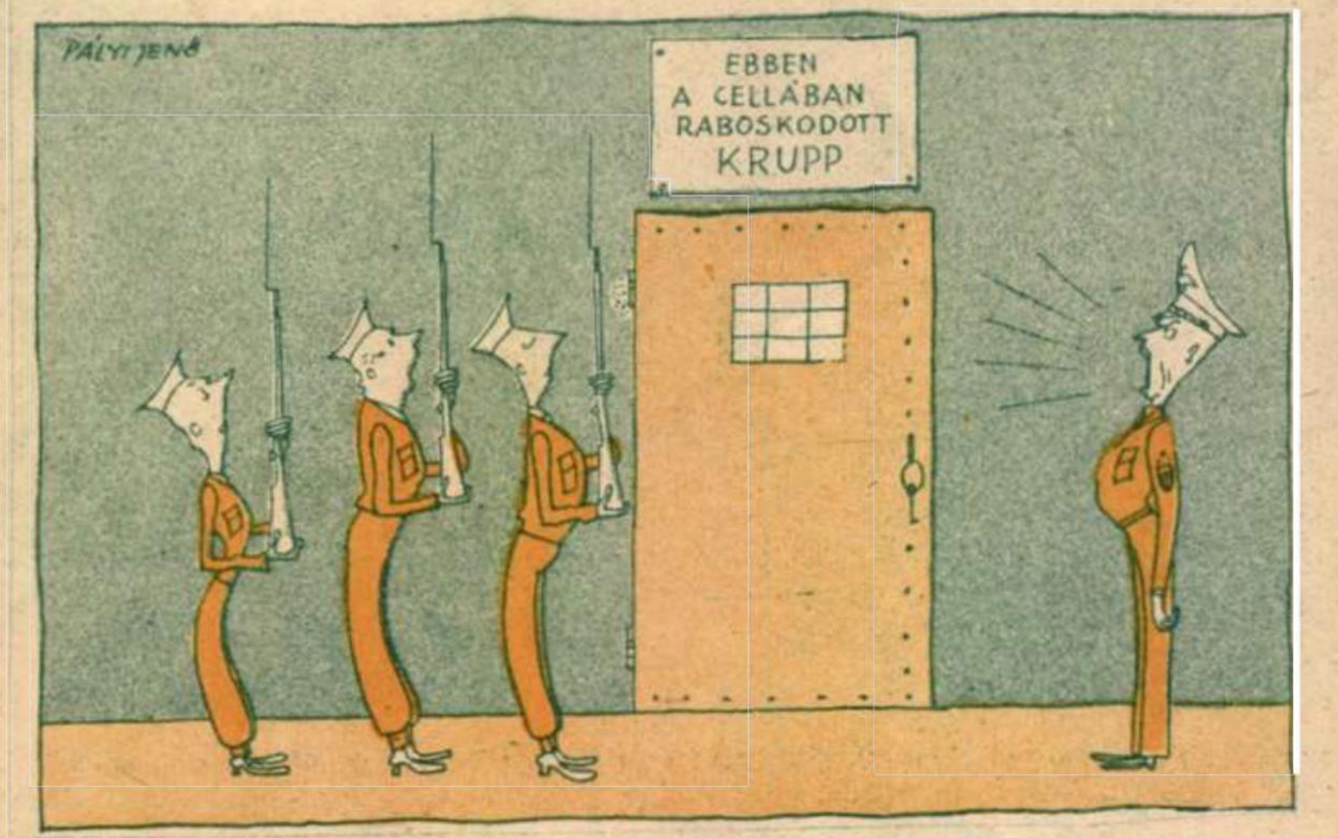
KRUPP: Nézd, mennyire szeretnek minket, noha csak a fél-Londont bombáztuk le. Hát még mennyire szeretnének, ha az egészet lebombáztuk volna!

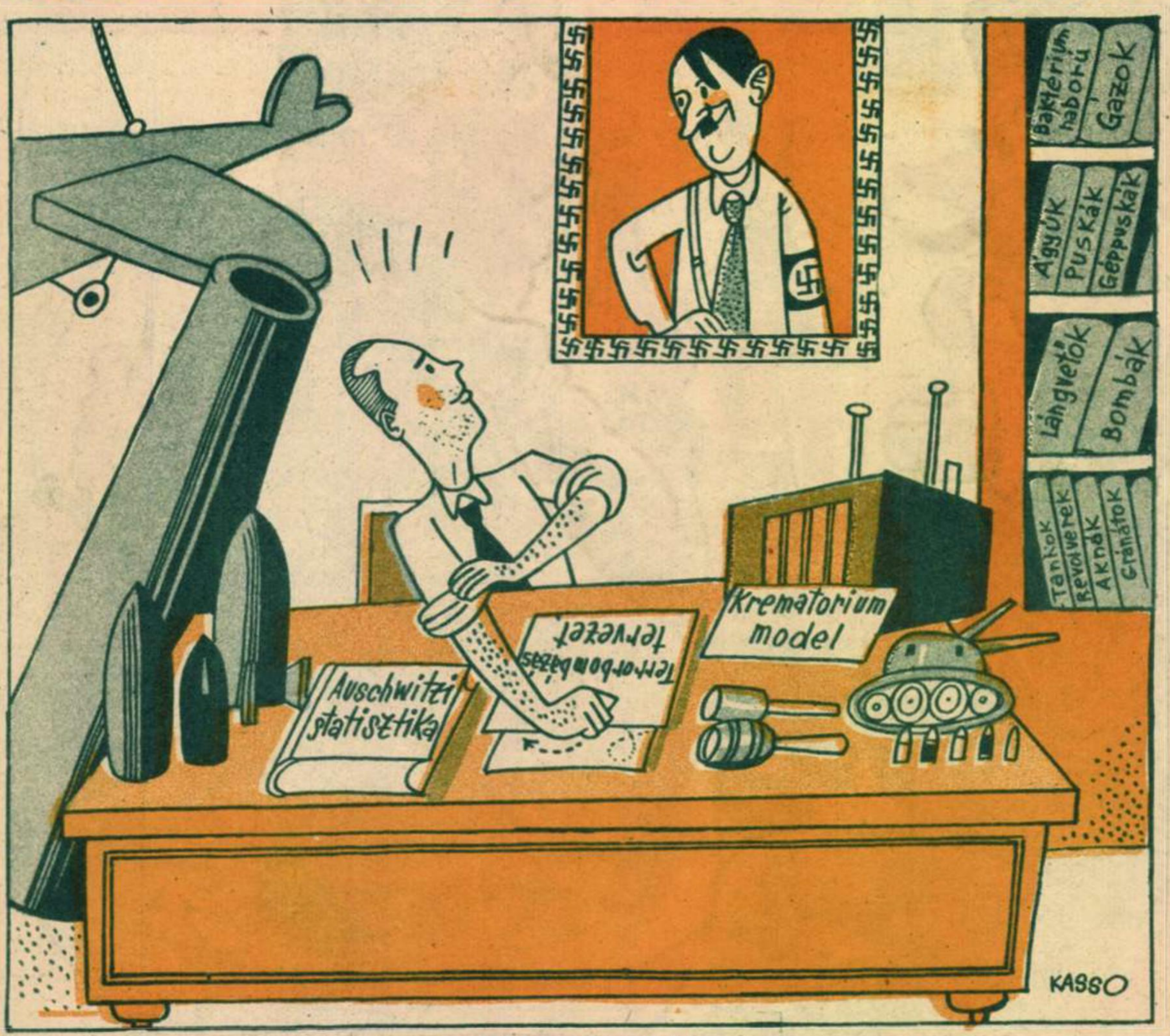
USA-EZREDES: Egyben engedje meg, hogy átadjam az elnök úr kézcsókját...

— Ah, Krupp úr! Örülök, hogy megint felvehetjük a régi kellemes üzleti kapcsolatunkat!

— Tisztelegj!

KRUPP: Folytatjuk!

A dramaturg

Amikor Torma Mihály befejezte drámáját, még nem sejtette, hogy az igazi nehézségek csak ezután kezdődnek. Valósággal lángolt a dráma. A sovány fiatalember arca kipirult, amikor újra és újra végigolvasta művét. A cselekménynek nemcsak tanúja, hanem tevékeny résztvevője is volt.

A kéziratot abba a színházba vitte el, amelynek az igazgatója éppen az elmúlt héten jelentetett meg keserű nyilatkozatot arról, hogy az írók nem írnak, nincsenek kellő számmal magyar darabok, lámpással keresik a magyar szerzőket. Magam megyek a lámpás elé, gondolta Torma, miközben a kéziratcsomaggal a hóna alatt a színház felé ballagott. Sajnos, éppen rosszkor ment. Az egyik dramaturg beteg volt, a másik alkotási szabadságát töltötte Sárospatakon, az igazgató pedig éppen értekezleten volt. Azt mondták neki, hogy próbálja meg a következő hét végefelé a déli órákban. Számos sikertelen kísérlet után végül is diadalmaskodott Torma makacssága, s alig egy hónap múlva beszélni tudott az egyik dramaturggal.

— Mindenesetre hagyja itt a darabot — mondta a dramaturg, egy nagyon sovány, kopaszodó, szemüveges férfi, aki úgyszólván alig tért el attól az elképzeléstől, amelyet általában a dramaturgról alkotunk.

— Hogy-hogy mindenesetre? — kérdezte Torma, mert nem találta egészen helyénvalónak ezt a kifejezést.

— Tudniillik egy kicsit el vagyunk halmozva kéziratokkal. És készülünk a következő darabra.

— Igen? Azt ki írta?

— Én. Látja, nem írnak a magyar írók, mi vagyunk kénytelenek megmenteni a színházi kultúrforradalom ránk eső szakaszát. Ezért mondtam, hogy mindenesetre hagyja itt a darabot.

— És mikor olvassa el?

— Sajnos, nem tudok biztosat mondani. Milyen hónap van most? Várjunk csak... majd értesítjük.

Hosszú, idegőrlő hetek után Torma egy napon megint ott ült a kis szobában, négyszemközt a dramaturggal. Izgatottan várta, hogy mi lesz a véleménye a darabról. Az csendben lapozgatott, bólogatott, majd nagyot sóhajtott.

— Hát igen — mondta — az eleje ügyes. Sajnos, a második felvonásban érezhetően csökken a feszültség.

Torma megdöbbent.

— Amikor az áruló jobboldali szoc. dem. művezetőt leleplezik, hogy kapcsolatban áll egy amerikai kémszervezettel?

— Igen. A néző itt lélektani kirobbanást vár. És ehelyett a téma politikai síkra hanyatlik. Pedig a néző érez a művezető figurájában valami fojtott tudatalatti szekszuális feszültséget, hiszen ez egyszer nyiltan ki is robban belőle, amikor a műhelyben szikra pattan a fülébe. De maga az érzés nincs mélyen kianalizálva. Nem tudom, érti-e, mire gondolok.

— Dehát... — Torma egészen zavarban volt. — Ugy gondolom, a párttitkár helyesen járt el, amikor leleplezte.

— Látja, éppen ebben téved. A párttitkárnak szerény véleményem szerint éppen ezzel a fojtottsággal kellett volna foglalkoznia. Ez emberi dolog, egy emberről van szó. Hiszen a legfőbb érték az ember. Ezzel egy kis vonalat is vihetne bele. Egyik ember olyan, mint a másik, bár a bőre barna, vagy sárga. Kell az ilyesmi ma, tudom én azt. Éppen ez hiányzik a darabból.

Az író nagyot lélekzett. Védekezni kezdett.

— De a darab szelleme... a figurák... Mégis mai emberek...

A dramaturg rázta a fejét.

— Sajnos, nem hihetők. Látszik, hogy a szerző nem ismeri ezt a világot.

Torma elmosolyodott.

— Arról a gyárról írtam, amelyben egy féléve magam is dolgoztam. Marós voltam, a sztálini műszakban négyszázhatvanöt százalékot teljesítettem. Hat évig dolgoztam abban a gyárban. Amit megírtam, nagyjából meg is történt.

— Ez a baj! — mondta a dramaturg fölényesen mosolyogva. — Látja, ez az! Nem tudja elfogulatlanul, tárgyilagosan nézni az alakjait. Aztán hiányzik az ön darabjából a szerelmi kérdés is.

— Hát Mária és a szervezőtitkár?

— Túlságosan egyszerű az egész. Tiszta, világos, átlátszó. Semmi vérbő, egészséges aberráció. Itt van például az a jelenet, amikor a művezető szerelmet vall Máriának és kéri, hogy lopja el a rajzokat. Amikor Mária fojtogatni kezdi a művezetőt, nem domborodik ki eléggé, hogy tulajdonképpen ő is szereti, csak éppen gyanakszik. Ezt a viszonyt jobban ki kellene mélyíteni. Itt van aztán a portás alakja. Nem elég egyéni. Olyan portás, mint a többi. Pedig jól tudjuk, hogy nem minden portás egyforma. Milyen izgatóan más és más minden portás — egy-egy külön világ. Na aztán nem beszéltünk még Kormosról. Nincs megmotiválva, hogy miért adja át a munkamódszerét.

— Hogyhogy nincs megmotiválva? Hát amikor kitüntetést kap és a párttitkár éppen azzal támaszt benne lelkiismeretfurdalást, hogy az ünnepségen kiemeli, hogy Kormos átadja a munkamódszereit. Hiszen Kormos szégyenkezik, önbírálatot gyakorol. Ugy érzi, hogy érdemtelenül tüntették ki.

Hosszú szünet következett. Torma elkeseredetten ült a kopott színházi szobában. Végül megszólalt:

— Mégis mit tanácsol? Irjam át az egészet?

A dramaturg vállat vont.

— Igazán nem akarom befolyásolni. A témából esetleg egy tömegdalt lehetne csinálni, abban nagy kereslet van... A darabból kétségtelenül kidomborodik a termelés fontossága. Látszik, hogy a szerző ezt őszintén érzi. Éppen ezért nem is értem, hogy egy ilyen kiváló szakmunkás miért hagyta ott az üzemét. Mit is mondott, mennyit teljesített a sztálini műszakban?... Szóval, ahogy gondolja...

Torma egyenesen hazament. Kinyitotta a kályha ajtaját és a kéziratot bedobta a tűzbe. Valósággal lángolt a dráma.

F. L.

Tabi László:

Egy és más...

(Autóbuszon.)

Vagy négy hete lehet, hogy az 1-es autóbuszon nehéz helyzetbe került egy hölgy. Vonaljegyet kért s aztán kiderült, hogy otthon hagyta a pénztárcáját. Néhány pillanatig riadtan és tanácstalanul nézett körül, aztán felkelt, hogy leszáll. Nem tudtam tovább nézni a vergődését:

— Asszonyom — mondtam —, engedje meg, hogy kölcsönözzek egy forintot önnek.

És mutattam a forintot, hogy lássa: nem csak a szavak embere vagyok.

A hölgy mélyen elpirult, s szemmelláthatóan vívódott. Igy őrlődött néhány másodpercig, a nyomor és büszkeség malomkövei között. Lelkiválságán végülis úgy segítettem át, hogy a forintot egyenesen a kalauznak adtam át. A hölgy ekkor táskájából noteszt vett elő, s közölte, hogy nevem és címem felírja, mert a forintot postán elküldeni feltett szándéka. Nem lévén ceruzája, elkérte a ceruzámat, bemondtam a kért adatokat s azzal továbbutaztunk.

Mindennek — mint mondtam — négy hete. Azóta várom a küldeményt. Nem a forintot, mert az nem bosszant. Hanem a csavaros ceruzámat, amit elfelejtett visszaadni.

(Borbélynál.)

Amikor a borbélyműhelybe beléptem, a borbélymester éppen mesélt a hároméves kisfiának, akit az ölében tartott. Jöttömre letette a gyereket, s velem kezdett foglalkozni, de engedélyt kért, hogy a mesét folytathassa, mert a felesége a csarnokba ment és a gyerek azonnal bőg, ha nem hall mesét. Az engedélyt megadtam, s a borbély, miközben szappanozott, folytatta a mesét, amelynek még az elején tartott. Jancsi és Juliska történetét adta elő. A gyerek és én tágranyilt szemmel hallgattuk. Semmi baj sem lett volna, ha nem éppen annál a résznél kezdi fenni a borotváját, amikor a boszorka készül levágni a kövérre hízott Jancsit.

Válságos perceket éltem át, amíg végül sikerült a boszorkányt a kemencébe taszítanom.

(Orvosnál.)

— Kérlek — meséli a barátom — mindig felháborít, milyen természetesnek veszik egyesek, hogy orvos- vagy ügyvéd-barátjuktól ingyen tanácsot kérjenek. Hogy egy cipész-barátomtól ingyen kérjek cipőt, az elképzelhetetlen. De az orvost, akinek a tudása ugyanolyan anyaga, mint cipésznek a bőr, gátlás nélkül igénybeveszik egyesek. A feleségem például panaszkodott a fülére s elment egy régi barátomhoz, aki fülorvos. A barátom megvizsgálta, receptet írt s hallom a feleségemtől, hogy nem akart elfogadni honoráriumot. Mondtam az asszonynak: ez így nincs rendben, küldd el a vizitért járó összeget neki. Jól van — mondja erre a feleségem — igazad van, elküldök neki negyven forintot, ennyi egy vizit ára a Lajosnál. Persze mondtam az asszonynak: harminc is elég lesz annak a rablónak.

(Szerkesztőségben.)

Rokonszenves, nyilt tekintetű fiatalember keresett fel a napokban.

— Egy humoreszket írtam — mondta — legyen szíves olvassa el, és bírálja meg .

Azzal ideadott egy kétoldalnyi kéziratot.

— Kérem, — mondtam, amikor a végére értem —, egyenesen és kertelés nélkül megmondom, hogy ön nem humorista és valószínűnek tartom, hogy sohasem is lesz az. Bizonyárá belátja, hogy helyesebb ezt így nyersen megmondanom, semhogy áltassam.

Az ifjú felkelt helyéről és eltette az irományt.

— Egyezik a véleményünk — mondta. — Kísérletképpen írtam ezt a dolgot, tudom, hogy rossz, de a családom erősködött, hogy tehetséges vagyok. Nincs igazuk, ügye?

— Határozottan nincs.

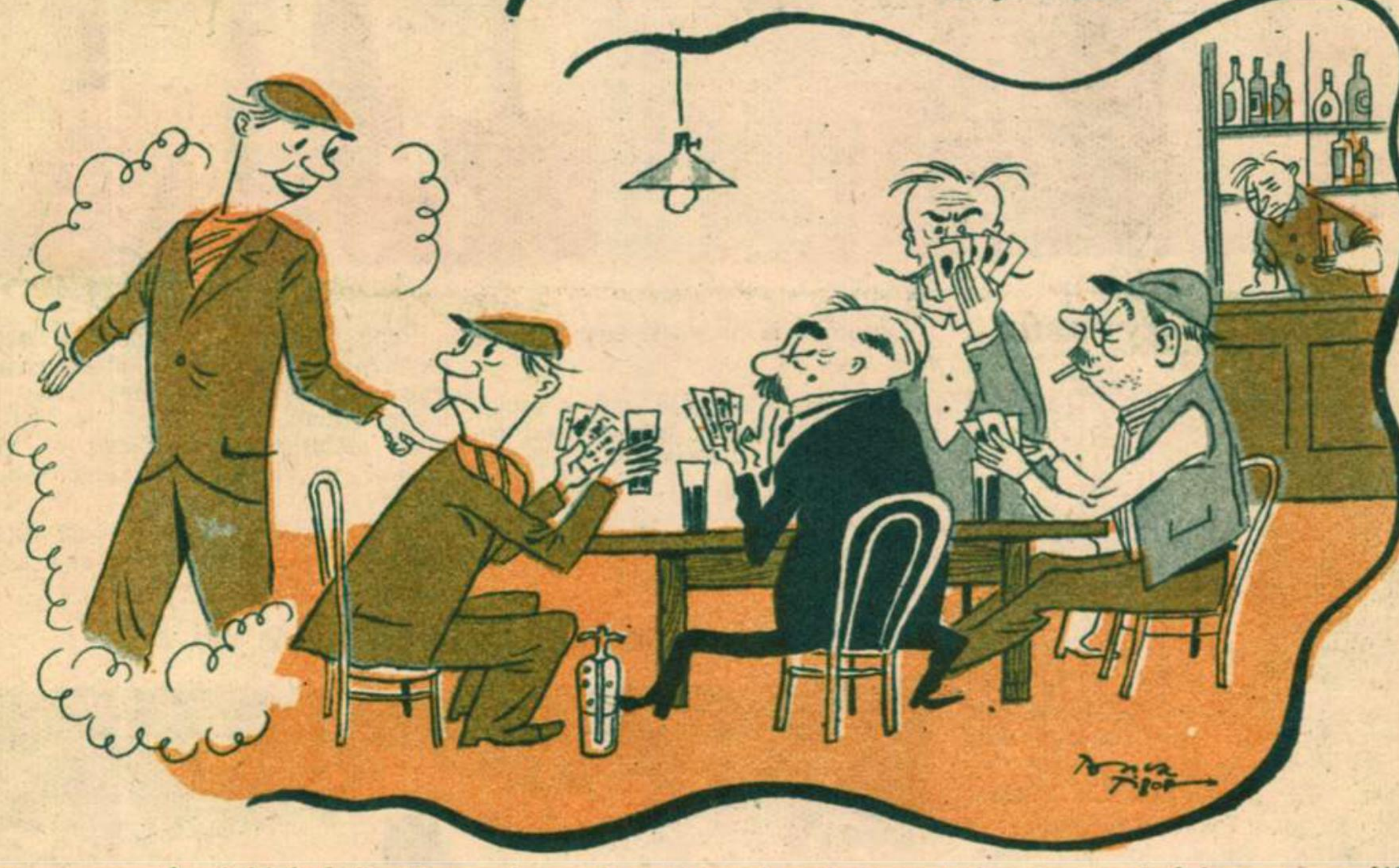
— Köszönöm. Ön visszaadta a hitemet az ítélőképességemben.

Azzal elment.

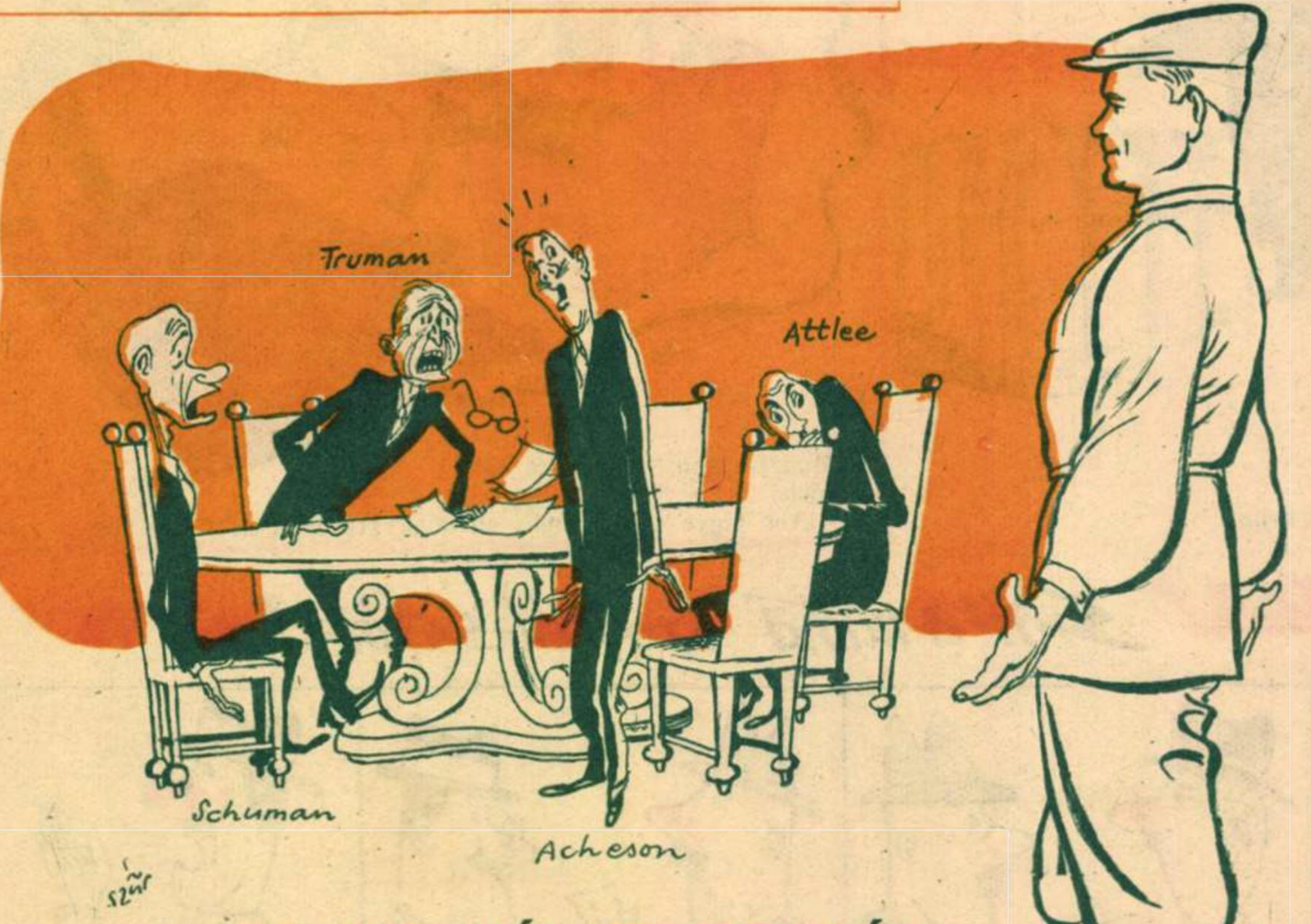

— Ne félj kislányom, mi minden vadállatot megfékezünk!

Ultiparti a kiskorcsmában

A „jobbik én": Gyere haza öregem, olvasd át a holnapi szeminárium anyagát!

A SZOVJET VÁLASZJEGYZÉK

— Mondja kedves Szovjet Unió, hajlandó velünk a békéről tárgyalni?

— Igen.

— Puff neki, most megint megjártuk...

Felsőkőaljai disznósajt

Zvergi-Tohonya Döme lelkendezve kérdezte:

— Akarsz kolbászt?

— Ha akarok, bemegyek a Közértbe és veszek.

Elmosolyodott:

— Jó vicc, a Közértnél nem árulják Babucsákné kolbászát.

— Ki az a Babucsákné?

— Egy főnyeremény! Felsőkőaljáról jön minden pénteken, falusi kolbászt és disznósajtot hoz. Olyan kolbász, hogy csak nna! És a disznósajt, az cccc!

Mondtam Zvergi-Tohonyának, hogy ha nna és ccc, akkor küldje be hozzám is Babucsáknét.

Ruhából szedte elő a kolbászt és a disznósajtot. A nem patyolatfehér ruhát azzal ellensúlyozta, hogy száz százalékkal drágábban adta a disznóságokat, mint a Közért. Később eldicsekedtem Frucsáknak Babucsáknéval. Szó nékül elővett a zsebéből tíz deka kolbászt és tíz deka disznósajtot. Pontosan olyan volt, mint Babucsákné áruja, azzal a különbséggel, hogy a felébe került. Na megállj Babucsákné — dühöngtem magamban — csak gyere mégegyszer a disznósajttal! Jött! ... Gúnyosan kérdeztem tőle:

— Hol vette az árut?

— Micsoda kérdés? A Közértben.

Elhültem. Megkérdeztem tőle, hogy miért csapta be Zwergi-Tohonyát? És hogy mért mondta néki, hogy az árut Felsőkőaljáról hozta.

— Nem mondtam kérem. Az a pemzlikalapos ember megkérdezte, hogy hová való vagyok. Mondtam, hgy Babucsáknénak hivnak és Felsőkőaljáról jöttem. Azt kérdezte nincs-e valami finom disznóság a kosaramban. Mondtam, van. Az a pemzlikalapos rögtön meg akarta venni a disznósajtot. Gondoltam, ha már mindenáron bolondot csinál magából, keresek rajta. Aztán elküldött engem ide is.

A felsőkőaljai asszony a magyarázat után elővett egy vasalót a kosarából és megkérdezte:

— Nem akarja megvenni ezt a vasalót? Most vásároltam a Vas- és Edényboltban 80 forintért, százhatvanért odaadom magának.

(sti)

Kisvasút, nagyvasút...

Egyszer volt egy kisvasút, (ma is meglevő), — s máig mit sem változott. Ez a meglepő. — Gazdasági kisvasút volt az illető. — Változástól, ejnye, no, tán megijed ő? —

33 kilométernyi az egész, — s 28 megállóhely van. (Megáll az ész!) — 28-ból 14 kulák-állomás. — Nem jár ezért dícséret. De: tán áldomás?

Téeszcsénél meg nem áll ez a kisvonat. — Téeszcséből nem szedi a diákokat. — De a kulákgyerekért bezzeg bepöfög, — viszi iskolába, hogy hadd érjen a tök. —

Panaszkodik a csoport: ejnye, kisvasút! — Amit teszel, igazán nem szép. Bíz az rút. — Meghallgatja a panaszt, meg bizony a MÁV. — Indul is egy bizottság, nem számít a táv. — 20 szakértő járja be a kis vonalat. — 20 noteszbe iratik csudasok adat. — Mindenikből akta lesz, s akta-tolatás. — S mégse lett a kisvasút beosztása más! —

Mit lehetne tenni itt? Nagyon egyszerű. — Szűnjék meg a tolatás, induljon a mű! — Nyilt a pálya, tettet vár: tettek mezeje.

Vasútügyről lévén szó, több gőz kell bele!

Nagyvasúti szolgálat sokrétű, az ám. — Vezetőt vár a vonat, fűtőt a kazán. — Forgalmistát a tárcsa, távírászt a gép. — Saru-rakó, pálya-őr a vasúti nép. — Sokféle közt akadt ott olyan is, aki, — ha tanulni kéne, hát, nyomban kétlaki — Sajtó-napról kimarad, (böllérkedni megy). — Az oktatás: Mohamed, ő pedig: a hegy. — Olvasókör? Az eset dettó analóg. — Vasúti, ha teheti, sebten hazalóg. — S ha egy értekezleten végül ott ragad, — furcsa az a felelet, mit tudatlan ad. —

Legutóbb is mi esett egy kétlakival? —

Megfogta a komája, mikor elinal. — Hej, kartársam, gyere csak, feleletet adj! — Felajánlás folyik itt. Le te se maradj. —

— Felajánlás? ... Mi is az? Kartárs feje fő. —

Papírt oszt a teremben a népnevelő. — Papír mellé jótanács, ingyen jár az is: — Felajánlás jó legyen, nem pedig hamis! — Ki-ki olyat vállaljon, amit teljesít. — Ha konkrét a vállalás, - a siker teljes itt.

... A kartárs, ki sohse járt értekezleten, — a papírral áll, akár szamár a hegyen. — Állát kapargatja és ötletet kutat. — Borostás az álla, ... ez mutat kiutat!

Hányszor szólt a főnöke: Kartárs csupa szőr! — Szolgálatba így jön el? Borostás a bőr? ... —

Felajánlást írja már elgondolkozón: — „Vállalom, hogy ezután borotválkozom!"

Támadt olyan hahota, zengett a terem. — Így állt bosszút a lógás szegény emberen.

Azóta már tanul ám! Olvas lapokat. — Egy-két kartársat ma már le is hagyogat. Lassan gyult be a motor, no, de fő, hogy ég.

Így születik néha a 120 százalék!

A holland ipar haditermelésre áll át

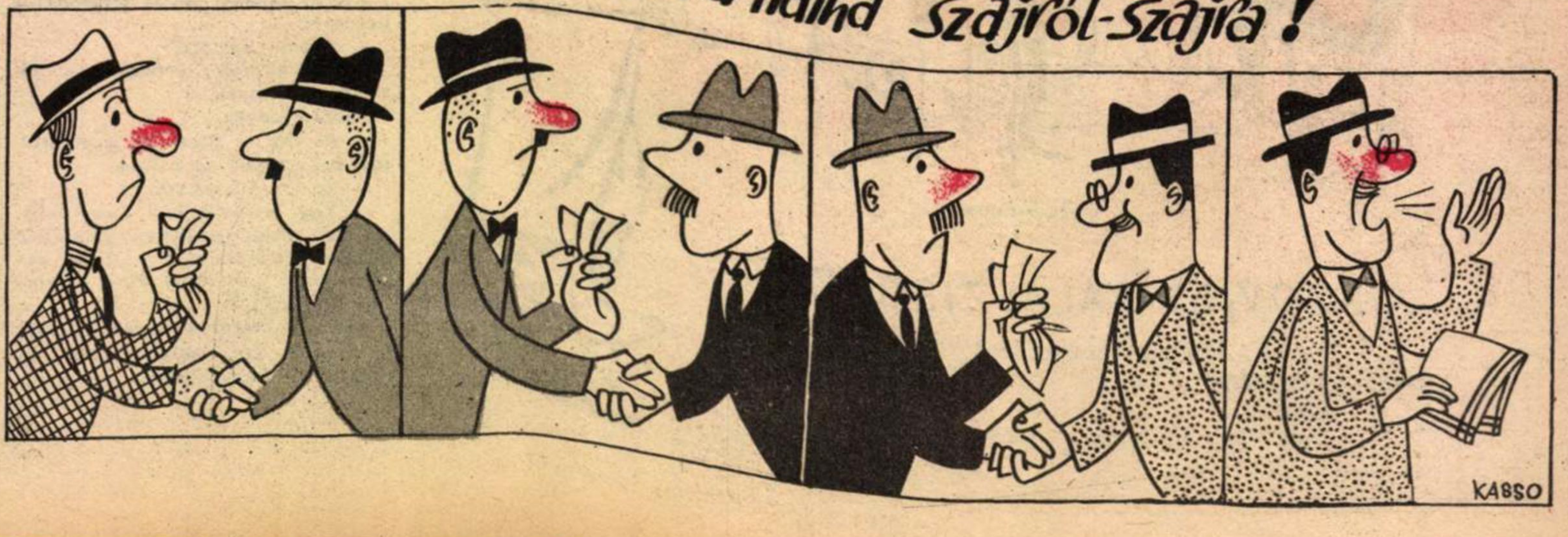
— Ezek kérem már az újtípusú eidami sajtok.

Ötórai tea Washingtonban

— Mondja John, milyen tea ez?
— Indiai.
— Akkor vigye vissza, India ellenünk szavazott az ENSZ-ben.

VIGYÁZZ! Száll a nátha szájról-szájra!

Új proccdivat Amerikában

— És ez itt egy eredeti Van Gogh. A férjem sajátkezűleg szerezte még 1945-ben, egy müncheni múzeumból...

Lehet alkudni velük...

— Nyugodjék meg, barátom, nem fogjuk agyonverni, ha elmegy Koreába, ágyútölteléknek...

TITOKZATOS EMBER

(Beszélgetés egy gyárban.)

— Érdekes ember ez a Szabó szaki. Azt kérdem tőle az előbb: A maguk részlegében hogyan áll a verseny? Erre elpirult és csak annyit mondott: Hogy hogyan áll? Aztán gyorsan másról kezdett beszélni, de látszott az arcán, hogy zavarban van. Biztosra veszem, hogy ő az első, csak szerénységből nem akarta megmondani...

— Én éppen ellenkezőleg, azt hiszem, hogy nagyon le van maradva Szabó szaki, azért nem akar róla beszélni. Nem szerénység ez, hanem szégyenérzet. Ismerem az ilyesmit.

— Várjatok csak, én azt hiszem, egyikőtöknek sincs igaza. Mért? Mert ez a Szabó szaki olyan becsületes ember, öntudatos is, ha a végén kullogna, azt megmondaná. De azt is megmondaná, hogyha ő lenne az első, mert öntudatos emberben nincs álszerénység!

— Hát akkor?

— Pont a középen lehet, ez az, amivel egy ilyen ember nem dicsekszik, megvárja, amíg kialakul a dolog, amíg felküzdi magát az őt megillető helyre, bízzátok csak rá...

— Mind a hárman tévedtek! Szabó biztosan azért nem mondott semmit, mert nem akarta az irigységeteket felkelteni! Legalább háromszáz százaléknál tarthat már, ismerem én jól, talpraesett gyerek az!

— Ugyan kérem, mi az hogy háromszáz százalék? Szabó meg a háromszáz százalék! Majd éppen ő... Nyolcvan alatt van az ipse, meg merek esküdni rá!

— Háromszáz! Nem akart dicsekedni!

— Nyolcvan! Szégyelte magát!

— Valahol a középen! Százharminc-száznegyven! Azért nem akart beszélni!

Kinek volt igaza?

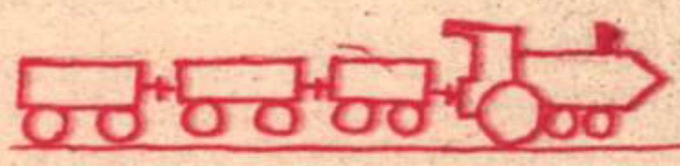
Egyiknek sem. Ők még ma sem tudják, de én már tudom: Szabó szaki egyszerűen azért nem beszélt a műhelye versenyeredményéről, mert ő sem tudta, ugyanis az ő műhelyrészlegükben elhanyagolták a versenytáblát és így nem volt meg a versenynek a nyilvánossága.

Hogy Szabó szakinak dicsekednivalója, vagy szégyenkeznivalója volt-e, azt ilyenformán nem tudom, de hogy a versenyfelelősüknek ilyenformán nem volt dicsekednivalója, azt tudom.

Franciaországban

— Magukat betiltjuk, mert úgy értesültünk, hogy veszélyeztetik a francia nép békéjét.
— Ki mondta ezt maguknak?
— Eisenhower. És ő csak tudja, mert ő a háborút szervezi!

Két fontos kérdés

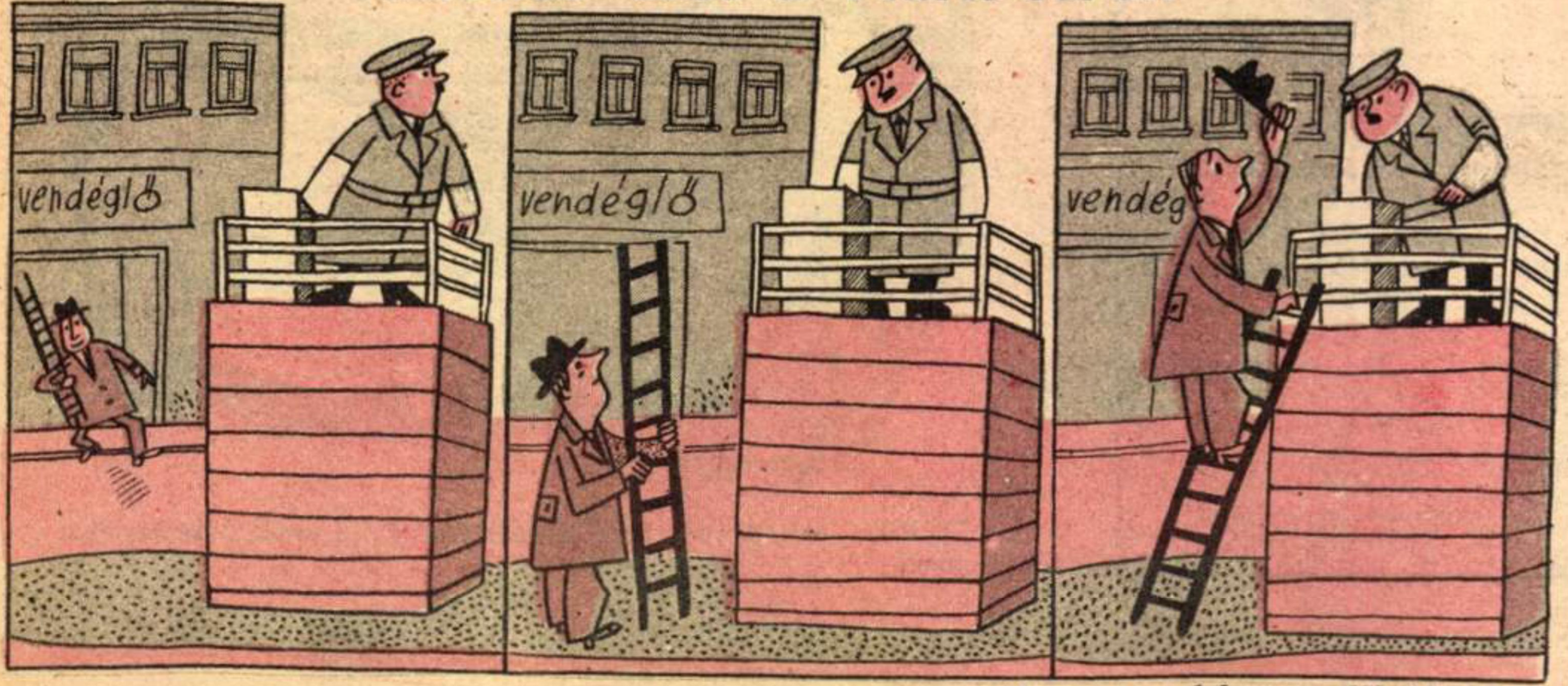
Az utasok egy newyorki pályaudvaron megszólítanak egy sztrájkoló vasutast.
— Maguk miért nem akarják, hogy menjen a vonat? — kérdik tőle.
— Mert mi — feleli a vasutas — azt akarjuk, hogy a Truman menjen.

A 2-es villamos építkezésénél

— Hallja Kis szaki, itt még nem is jár a villamos és maga máris lemaradt?

Különös eset a Marx-téren

— Merre van kérem a Klotild-utca?

Truman: Megjöttél, Dwight?
Eisenhower: Megjöttem, Harry.
Truman: Eredmény?
Eisenhower: Veszteségeink csekélyek.
Truman: Emberben?
Eisenhower: Nem. Sapkában. Rómában leverték a sapkát a fejemről. De volt tartalék. Az ellenség ezzel szemben több halottat vesztett.
Truman: Melyik ellenség?
Eisenhower: Az olasz.
Truman: Dehiszen az olaszok a szövetségeseink.
Eisenhower: Hát akkor a szövetséges ellenség. Párisban azonban rengeteg foglyot ejtettünk.
Truman: Brávó! Te meg a szárnysegéded?
Eisenhower: Nem. A segédcsapataink. A párisi rendőrség. Micsoda hősök! Félelem nélkül álltak szemben a munkásokkal, pedig egy szál fegyver nem sok, annyi nem volt a kezükben.
Truman: A rendőröknek?
Eisenhower: Nem. A munkásoknak.
Truman: Eszerint az európai utadat nyugodtan nevezhetjük diadalútnak.
Eisenhower: Miért ne nevezhetnénk? Amennyi költségünk arra van... Tulajdonképpen az is volt... Diadalút... Igazi diadalút... Csodálatos volt... Csak egy kérésem van, Harry...
Truman: Éspedig, Dwight?
Eisehower: Hogy legközelebb menj te, te mégse vagy olyan feltűnő jelenség...

Ludas Matyi azt üzeni

V. Henrik, Dohány-u. Huszonkilencszakaszos versét, melyben csak „e" betűs szavakat használt fel, elismeréssel olvastuk. Végtelen türelemmel készült munka, de ez még kevés ahhoz, hogy lapunkban közöljük üdvözlet.

Z. István, Tiszakécske. Kis írásainak egyikét közölni fogjuk.

H. Sándor, Tűzoltó-utca. A jó szójáték nem rossz, de a rossz szójáték nem jó.

H. Árpád, Tatabánya. Rajzötlete végtelenül bonyolult, ugyanezt a tartalmat mi már sokszor megrajzoltuk érthetőbben.

Alfa, A versek, amelyeket megküldött nekünk, szépek, helyenként valóban drámaiak, de mi csak vidám verset közlünk. Ha ez alól kivételt teszünk, akkor a komoly versnek időszerűnek kell lennie.

K. Alfonz diák. Kézirata humoreszknek gyenge, de igaz történetnek tanulságos.

Sz. Tóth Mihály, Orosháza. Verse ügyes és csak egy arasznyival marad alatta a közölhetőség mértékének. Reméljük, legközelebbi kézirata már egy arasszal fölötte lesz. Írásait máskor is szívesen olvassuk.

B. Zoltán, Vas megye. Ön megküldi nekünk a „Vas megye" egyik cikkét, hogy közöljük le. Nem tudna inkább valami eredetit küldeni?

N. László, Gödöllő. Versénél már olvastunk jobbat is, rosszabbat is. De ilyent még nem. Nem közölhető.

L. Sándor, Budakeszi. „Megy az emir" című verse tehetséget árul el, de a közölhetőséget nem éri el.

T. János népnevelő. Viccesebb, de legalábbis újszerűbb ötleteket várunk. Üdvözlet.

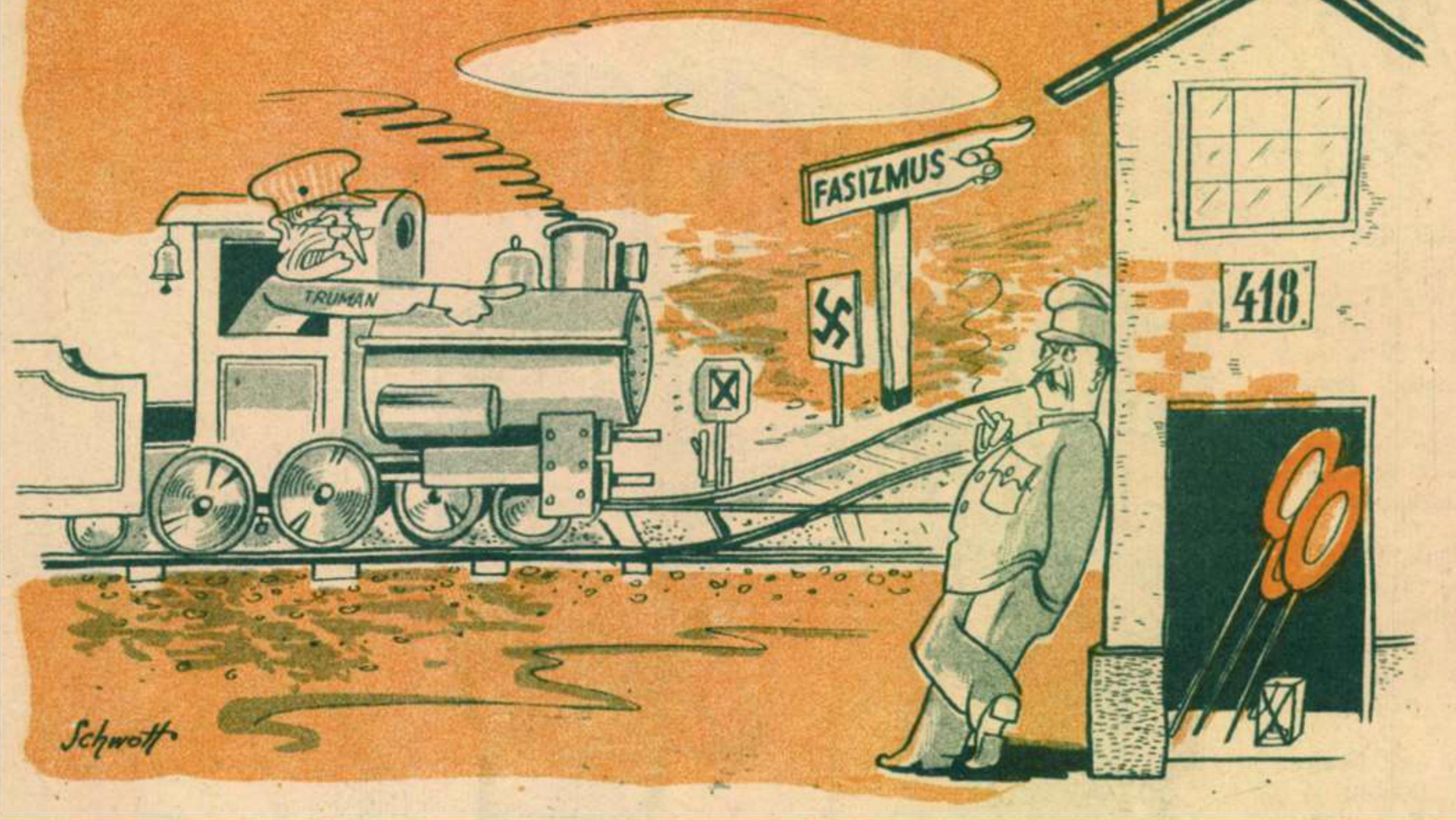
P. István, Bp. Az eset fájdalmas, de fájdalom nem elég mulatságos.

N. István, Miskolc. Szép, őszinte vers. Azt ajánljuk, hogy küldje el egy napilapnak vagy folyóiratnak, mivel mi csak humoros vagy szatirikus verseket közlünk.

B. Imre honvéd, Kecskemét. A versek kedvesek, mulatságosak, de a témájuk nem megfelelő. Próbálkozzék politikai témákkal.

Nem közölhetők: K. György, Békéscsaba, P. Tamás, Bp., M. László, T. G. Mures, V. Ferenc, Budaörs, János bácsi, F. L. Röszke.

Váltóőr-sztrájk az USA-ban

A váltóőr: Erre az útra én nem váltok át!

Kettenbeszélnek

— Mondd, szaki, ki az a Speidel meg az a Housinger? Olvastam valahol a nevüket, de nem tudok rájönni, hogy kik azok.

— Két náci tábornok.

— Aha. Biztosan a tárgyalásukat olvastam. Mennyire ítélték őket?

— Egy percre se. Nem is volt tárgyalásuk.

— Hát akkor hogy kerülnek az ujságba?

— Hát hogy kerülhet két náci tábornok az ujságba? Eisenhower meghívta őket Párisba katonai értekezletre.

— És mit szólnak hozzá a franciák?

— Biztosan örülnek neki, hogy Eisenhower csak két náci tábornokot hívott meg. Behívhatta volna mindjárt az egész náci hadsereget, de azzal még úgylátszik vár.

— No ez a két tábornok okosabb, mint Hitler volt!

— Miért?

— Mert az a szamár Hitler a náci hadsereggel akarta Franciaországot leigázni, ahelyett, hogy egyszerűen szólt volna Eisenhowernek...

Le a bürokráciával!

Arccal a könyvnek!

Darvas József és Révai József, a magyar kultúra miniszterei, félreverték a harangot, hogy az iskolákban a gyerekek térjenek vissza a tanuláshoz és a tanerők a tanítás mellé. Beszédeikből kiderült, hogy a középiskolák tanulmányi eredményei nem fényesek s hogy a DISZ az iskolákban nem áll a helyzet magaslatán. És mind a ketten aláhúzták, hogy az ötéves tervre nézve nem lényegtelen, hogy az ifjúság és tanársága az iskolában a tananyaggal vagy „társadalmi munkával" foglalkozik főként.

Azóta — nyilván — sok minden történt. Tudjuk, hogy a DISZ központi vezetőségének iskolai osztálya közelről megvizsgálta a beteg kérdéseket s az eredményeket egy négyoldalú följegyzésben foglalta össze, amelynek nem minden adata alkalmas arra, hogy az olvasó szívét földerítse. Így az ember kicsit megütközik rajta, hogy „Esztergomban a diákok 8%-a önkényesen meghosszabbította a karácsonyi szünetet". Vagy ezen: „A nyíregyházi iskolába bejáró diákok a teljesen újonnan berendezett diákvárótermet annyira megrongálták, hogy a vasút felháborodva tett jelentést az iskola igazgatójának."

És a DISZ is látja, hogy baj van a diákság társadalmi munkájával, mert ilyesmire igazán nincs szükség!

„1. Budapesten a VI. kerületi DISZ Bizottság 6 diákot tanítási idő alatt a kerületi DISZ székház építési munkálataihoz állított be.

2. Szolnokon 25 diákot vettek falujáró munkára...

3. A soproni városi tanács az osztrák határszélen levő lakóházak dekorálására vette huzamosabb ideig igénybe a diákokat."

Persze, ezt a DISZ-főfunkcionáriusoknak kellene látni elsősorban és nem volna szabad, hogy a miskolci DISZ-Bizottság egyik tagjának ez legyen a véleménye:

— Nagyon jó a diákmunka, mert csak egy telefonba kerül és a diákok mingyárt megjelennek a kívánt helyen.

Az sincs jól, hogy a budapesti XIII. kerületi DISZ-Bizottság óráról hívja ki a tanulmányi felelőst, hogy a feladatokat megbeszélje vele.

Az is rossz, hogy a diákságnak — eddig — nem volt megfelelő viszonya a pedagógusokkal. Bizony lenézte őket. Igen: a diák a tanárt! De a DISZ-funkcionáriusok ebben is vezették az ifjúságot. Például: „a debreceni II. sz. tanítóképzőben a III. oszt. titkára lekezelően beszél a tanáraival". Vagy: „A miskolci kohóipari technikumban ha feleltették (a már leváltott) DISZ-titkárt, az bejelentette: Nem készültem, szokás szerint." Ez nem jó szokás.

Nem jó a viszony az iskolák igazgatóihoz sem. „A DISZ szervezetek vezetői és az igazgatók között a kapcsolat egyáltalán nem olyan, hogy annak tartalmából kitűnne, hogy az igazgató az iskola felelős vezetője." Vagy így: „Erős hajlandóság mutatkozik a DISZ-funkcionáriusokban, hogy az ifjúsági szövetség jelszavaival ne fogadják el a tanári kar javaslatait és több esetben nem veszik figyelembe az igazgatók figyelmeztetéseit a hibák kijavítására vonatkozóan." Vagy pedig így: „Budapesten az I. István-gimnázium titkára vitatkozik az igazgatóval és vita közben az asztalra csap, mert az igazgató osztálytitkári értekezletet hív össze a DISZ tudta nélkül."

De ami a legnagyobb hiba: unokám és fogadott lányom, Magdus, akit, mikor még Madeleinenek hívtak és nem tudott magyarul, bemutattam a magyar közönségnek, reggel 7-kor megy el az iskolába és négykor, félötkor jön haza. Naponként 3—4—5 órát tölt el, mint DISZ-funkcionárius az iskolában és lenéz engem, mert mondom, hogy nemcsak a leckét kellene megtanulni — mert Magdus azt megtanulja, — hanem olvasni is kellene, művelődni és sportolni is. Ahhoz már nincs ideje.

S a fordulat óta sincs változás. A miniszterek beszélhetnek, Magdus és a többi vezetőség tovább-üléseznek.

Mit csináljak, kedves elvtársak?

GÁBOR ANDOR

Fejérmegyei gyógyszertárak Á. V.

Minden tisztességes ember örültön örült, mikor a patikákat államosították. Hogyne, mikor ez a gyógyszer-panamák és a gyógyszeruzsora végét jelentette és véget vetett a patikus-családok okvetetlen megvagyonosodásának, amelynek feltétlenül be kellett következnie, akár meggyógyultak az orvosságoktól a betegek, akár nem.

Persze, az átvett patikákat szocialista okossággal kellene kezelni és rendben tartani. Nem volna szabad olyan hibáknak lenni, mint a fejérmegyei államosított gyógyszertáraknál, ahol a vizsgálat kiderítette, hogy „a vállalat négy hónapos fennállása óta nem jutott túl a kezdet nehézségein." Számos szervezési kérdés nincs megoldva, nincs kezdeményezés, a vállalat mindenre a felügyeleti szervektől vár utasítást. Foglalkozni kellene az állami kezelésbe vett ötvenkét patikával. Nem lenne szabad megengedni, hogy fontos gyógyszerek kifogyjanak.

El kellene bocsátani a felelős vezetőkként működő régi tulajdonosokat és bérlőket (a patikák 50%-ánál még bent ülnek!) Nem volna szabad a leltározásoknak 12 és 18 ezer forintba kerülni s a vállalatnak ki kellene használnia a 24 ezer forint hitelt. Nincs szükség a fölösleges túlórákra...

Egyszóval: az Egészségügyi Minisztérium nyúljon bele bátran a patikák dolgába.

Kedves Ludas Matyi!

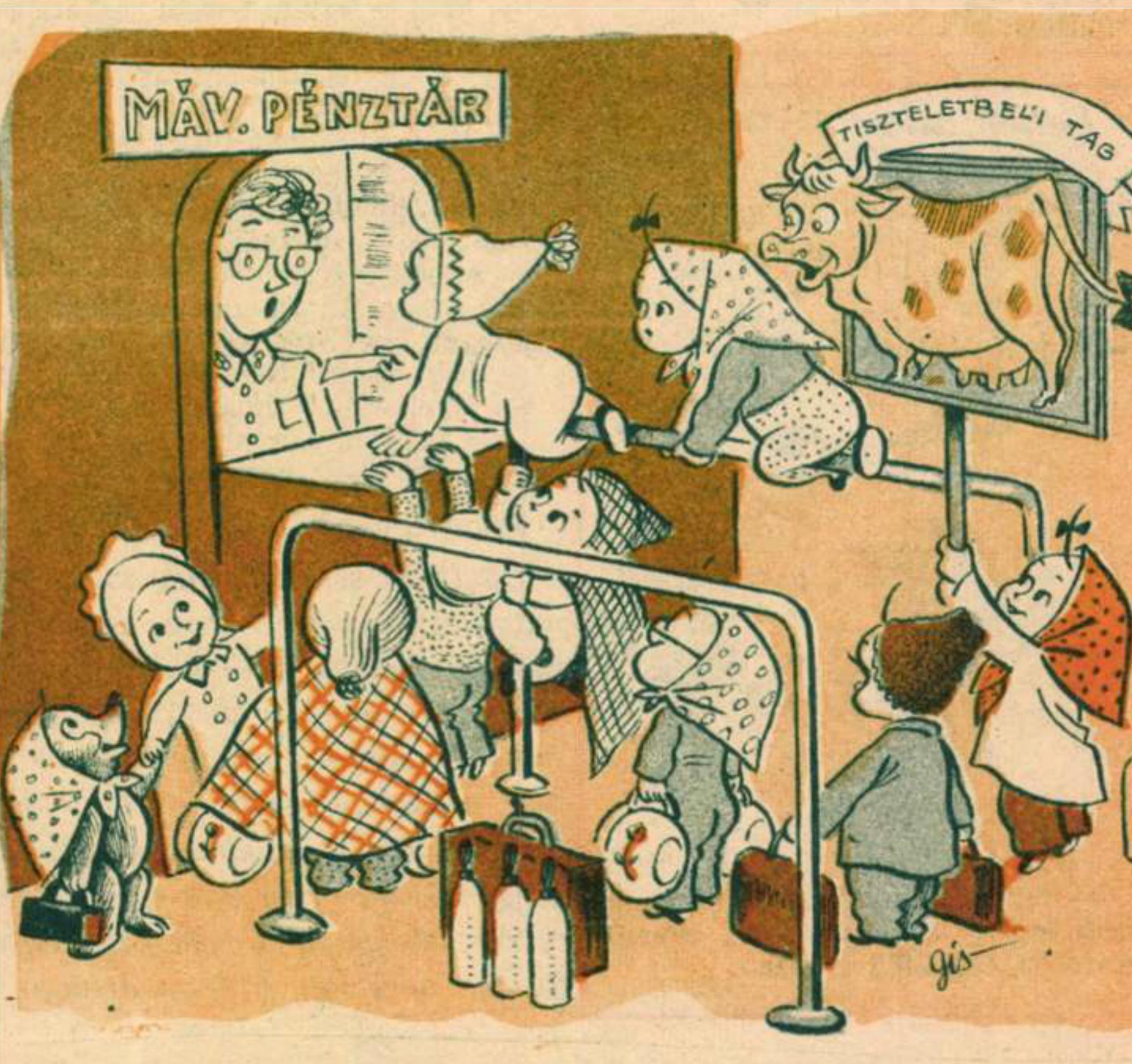
A Bajcsy Zsillinszky-utat és a Révai-utcát összeköti egy kis átjáró, amelyet a személygépkocsik és tehergépkocsik rendszeresen igénybeveszhek, amikor meg akarják útjukat rövidíteni, akár a Bajcsy Zsillinszky-út felől a Sztálin-útra vagy fordítva a Sztálin-útról a Bajcsy Zsillinszky-útra. Ez az átjáró igen nagy forgalmat bonyolít le, éppen ezért érthetetlen, hogy olyan táblák legyenek elhelyezve az átjáró mindkét bejáratánál az úttest fölött 3 méter magasban, a két úttest között kifeszítve, amit még a Horthy-rendszerben akasztottak oda fel. A tábláknak a szövege a következő: „Az átjáró magántulajdon, visszavonásig engedélyezett ideiglenes átjárás és áthajtás!"

Az illetékeseknek ezidáig nem jutott eszükbe, hogy a táblát sürgősen leszedjék.

Elvtársi üdvözlettel:

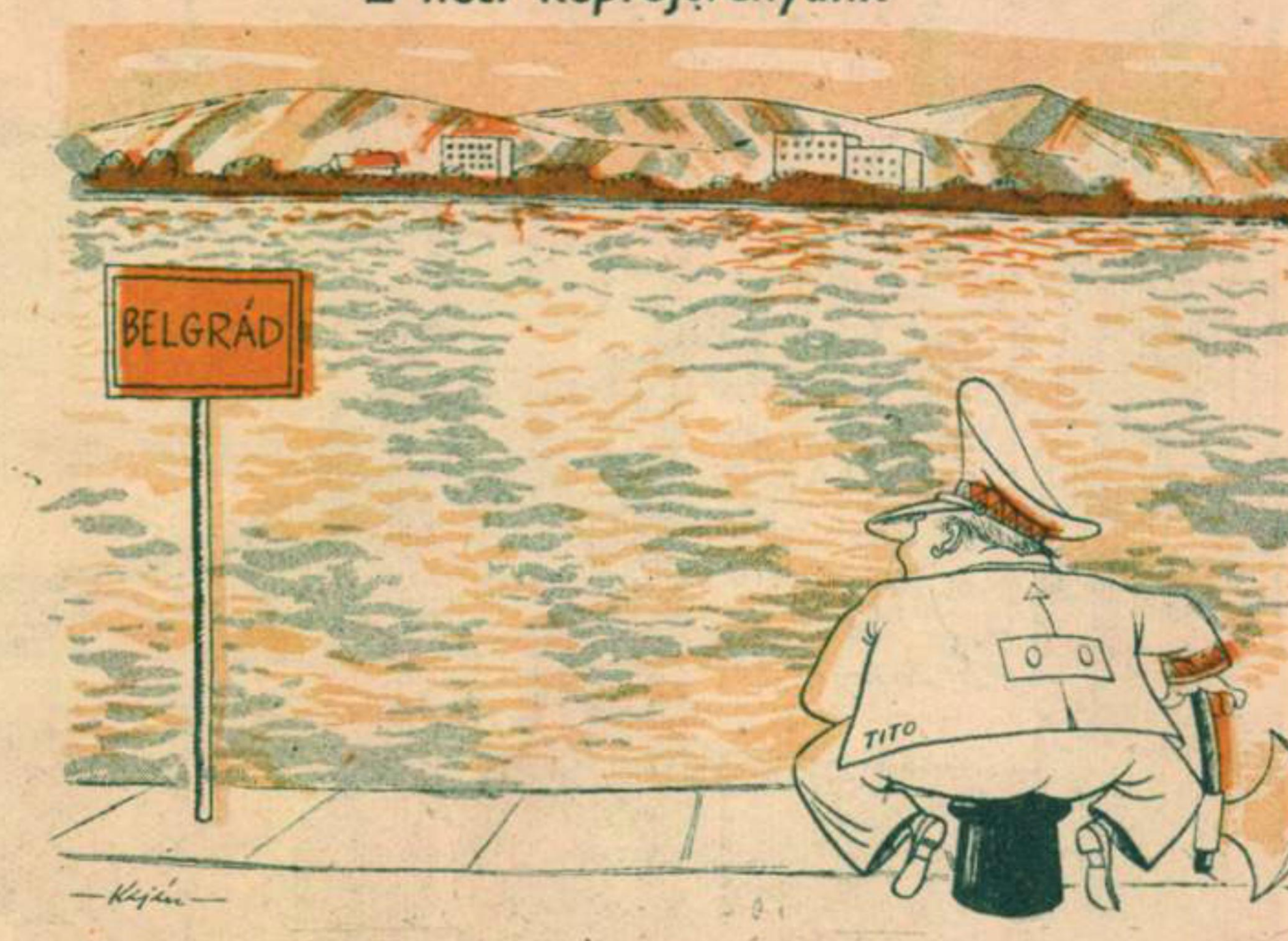
Biró Lajos

Csongrádra mennek a legifijabbak

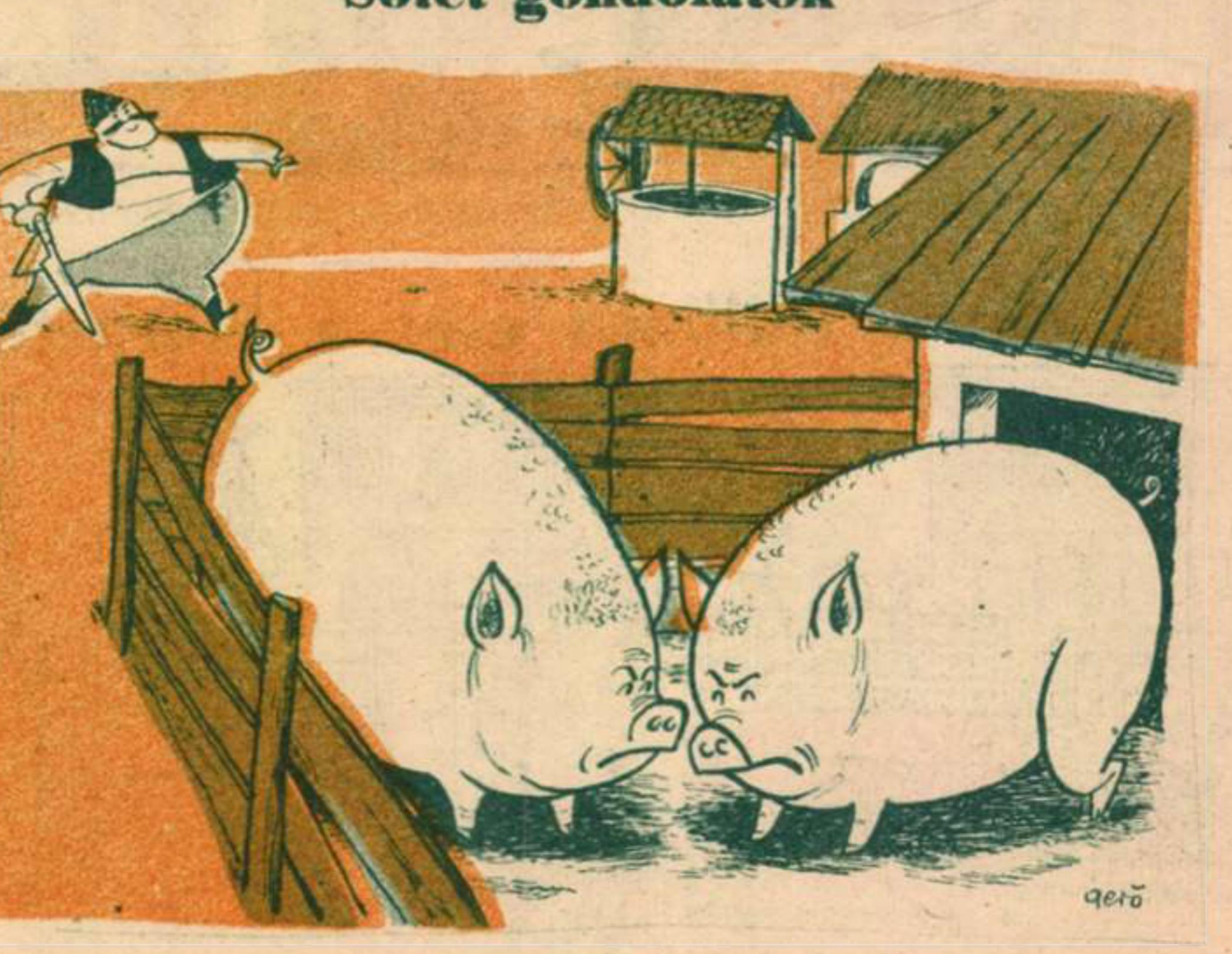
mert ott 113%-ra teljesítették a tejbeszolgáltatást.

E heti képrejtvényünk

Kis lakáj a nagy Duna mentében.

Sötét gondolatok

— Te Koca, nekem rossz előérzetem van. Ez a kulák feketén akar levágni minket...

Ludas Matyi

Főszerkesztő: GÁBOR ANDOR
Felelős szerkesztő: GÁDOR BÉLA
Szerkesztő: TABI LÁSZLÓ

Kiadja a Szabadság Lapkiadó-vállalat.

Szerkesztőség:
Budapest, V., Alkotmány-utca 3.
Telefon: 127—750, 128—031.

Kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Blaha Luza-tér 3.
Telefon: 143—012, 143—017.

Budapesti Szikra Nyomda
V., Honvéd-u. 10.

Lógós Lali az SZTK-ban

Beteget akartam jelenteni, de ez nem megy olyan könnyen, mert semmi bajom nincs. Eszes ember vagyok, rögtön beláttam, hogy rajtam csak a tudomány segíthet. Azért pedig nem kell messze mennem, a tudomány egy emelettel felettem lakik. Kerekes Laci, akivel három éve még együtt dolgoztam, most egyetemre jár. Egész nap tanul, hát most legalább valami hasznát veszem a tudományának.

Fölmentem hozzá és megmondtam, hogy miről van szó. Kell egy jó betegség, amivel betegállományba tesznek és nem tudják rámfogni, hogy egészséges vagyok. Mondtam neki, segítsen rajtam, nem leszek hálátlan.

— Hát erre azt mondja a Kerekes Laci, hogy ő belemegy a dologba, de annak ára van. Mégpedig az, hogy a Horváth Feri mamájától kérjem el a pincéje kulcsát és hozzak föl neki egy jó zsák szenet, mivel a Feri most katona, a Horváth néni meg öreg asszony és egyedül lakik.

Nem szivesen tettem, mert a negyedik emeletre nehéz egy ilyen zsákot felcipelni, dehát mit meg nem tesz az ember, ha az egészségéről van szó.

Felvittem a szenet, képzelhetitek, az öreg Horváth néni majd leült a csodálkozástól.

Akkor azt mondja Laci, vetkőzzem le derékig. Megkopogtatott elől, hátul és egyszerre ijedten szólt, hogy ez már nem vicc, nekem nagy bajom van.

Mi a fene, tényleg beteg lennék? Megmondja, hogy bizony baj van, mert nekem csak egy májam van. Ez pedig súlyos dolog, csodálja, hogy éltem eddig is ilyen betegen.

Rohantam az SZTK-ba, egyenesen a rendelőbe.

Mondom az orvosnak, meg se vizsgáljon, súlyos beteg vagyok. Egy májam van csak, egy percig sem dolgozhatok tovább.

— Tényleg csak egy mája van? — kérdi az orvos és még egy orvost odahívott. Az is megkérdezte, mi a bajom és van-e ezenkívül más panaszom is? Nem elég baj az, hogy egy májam van, még más is legyen, mondtam olyan szomorúan, hogy szinte megsajnáltam saját magamat.

— Szóval nincs más panasza? — kérdezte mégegyszer, akkor menjen szépen haza, mert nekem is csak egy májam van, meg másnak is. A maga baja az, hogy lusta és amellett műveletlen is. Olyan dolgot nem tud, hogy egy elemista is szégyelné, ha nem tudná.

No megállj, Kerekes Laci, majd adok én neked. Hát ez a te tudományod?

Fölmentem hozzá mégegyszer, megint ott ült a könyv előtt és tanult.

Idefigyelj Laci barátom, mondtam neki, te is jobban tetted volna, ha ottmaradsz a műhelyben a marógép mellett. Tudod mit ér a tudományod? Semmit. Olyant nem tudsz, amit egy elemistának is kellene tudnia. Mondhatom, szép kis orvos lesz belőled. Szegény betegek...

Hát tudjátok mit felelt erre?

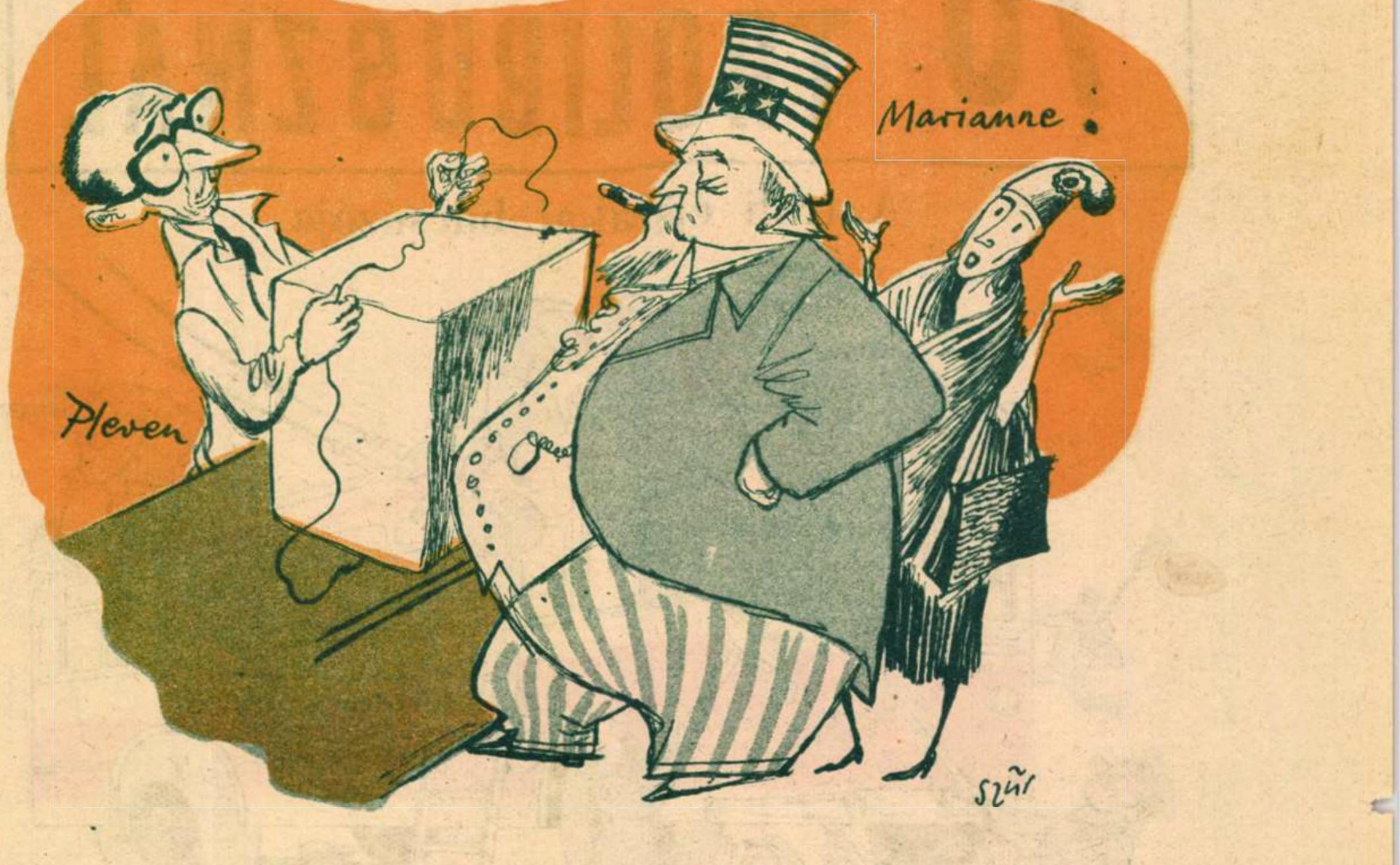
Hogy igazam van, ő belátja, hogy sohasem lesz belőle orvos. Erre már én is sajnáltam a dolgot, hogy miért bántottam így meg és kezdtem vigasztalni, hogy ne búsuljon. Majd belejön a tanulásba és csak orvos lesz egyszer.

De ő megint csak azt mondta, hogy ő már sohasem lesz orvos, de ha tudni akarom hogy miért, hát megmondja. Azért nem, mert ő Harmadéves gépészmérnökhallgató.

B. KOVÁCS GYÖRGY.

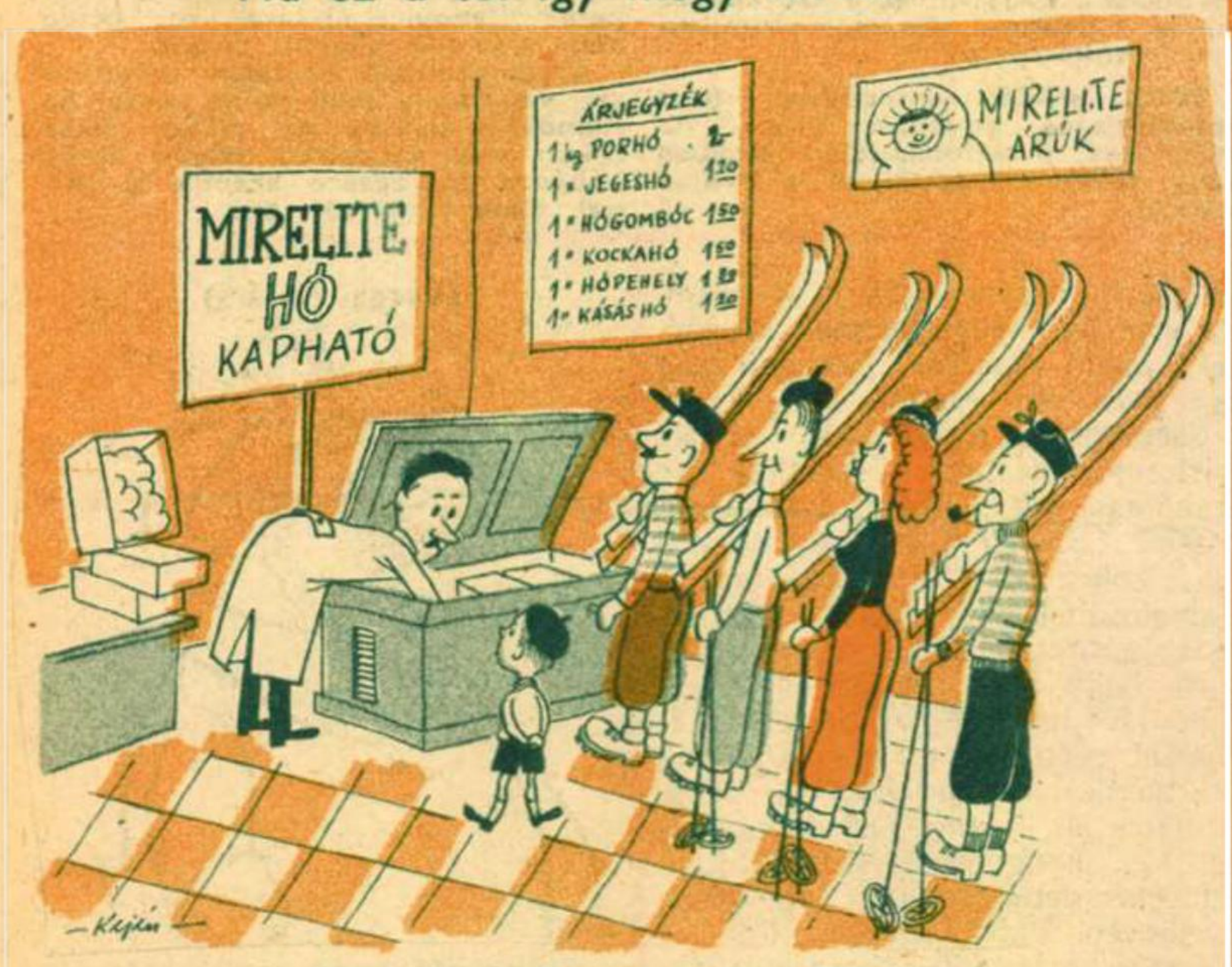
JÓ ÜZLETEMBER

(Plevenről kiderült, hogy régebben egy amerikai cég képviselője volt)

— Ne türelmetlenkedjék asszonyom, meg kell értenie, hogy a régi klienseimet előnyben kell részesítenem...

Ha ez a tél így megy tovább

— Menj innen kisfiam, hóemberhez nem adunk havat...

A liverpooli dokkok körül

— TŐKÉS: Figyelem magát! Maga már napok óta nem dolgozik!
— MUNKÁS: Én is figyelem magát! Maga születése óta nem dolgozik!

Gentleman az autó alatt

Ez a kis jelenet a londoni utcán történik. Egy amerikai jeep közeledik százkilóméteres sebességgel és elüt egy járókelőt. A jeep lefékez és egy amerikai kapitány ugrik ki belőle.

Kapitány: Az ördög vigye el magát. Mért fekszik az autóm alá, nekem sürgős dolgom van, azonnal jöjjön onnan ki.

Gentleman: Sajnos, nem tehetem uram. Az autó a derekamon fekszik és én haldoklom. Egyébként William Davis voltam, az angol külügyminisztérium tanácsosa.

Kapitány. I'm sorry. Kellemetlen. Látom, hogy igazi gentlemannal van dolgom. Engedje meg, hogy utolsó lélekzetvételeit megkönnyítsem. (Beül a volán mellé és legurul a gentlemanról.)

Gentleman: Köszönöm, uram, így sokkal jobb. Ezek a jeepek rendkívül praktikusak, de kissé nehezek.

Kapitány: Inkább terepre valók. Mit tehetek önért, uram?

Gentleman: Nem akarnám túlságosan feltartani, kapitány úr, de családos ember vagyok, négy gyermekkel...

Kapitány: Erre ne legyen gondja. Az özvegye bead egy kérvényt az Egyesült Államok angliai kárigény-bizottságához, kellően felbélyegezve. Legyen nyugodt, uram, a bizottság minden kérvényre írásban válaszol.

Gentleman: Köszönöm, uram, most már nyugodtan halok meg. Csak még az bosszant, hogy önt a mi bíróságunk felelősségre fogja vonni ezért a bagatell esetért.

Kapitány: Ne tartson ettől. Az angol bíróság nem vonhat felelősségre amerikai katonát. Ezt a rendelkezést éppen azért hoztuk, hogy az általunk elgázolt angol állampolgárok lelkiismeretfurdalását megkönnyítsük.

Gentleman: Micsoda kultúra, micsoda tapintat! Mindig tiszteltem az amerikai életformát... Nem zavarja kapitány úr, ha most hörögni fogok egy kicsit?

Kapitány: Egy cseppet sem. Jók az idegeim. Otthon telekügynök voltam, megszoktam, hogy az ügyfeleim hörögjenek. Rosszul van?

Gentleman: Szóra sem érdemes... Áldozatokat kell hoznunk a szent ügyért.

Kapitány: Úgy van. Ön, uram, a bolsevizmus áldozata. Mert ha nem lenne bolsevizmus, akkor én most nyugodtan telket árulnék Chicagóban és nem lennék itt. Ön, uram, hősi halott lesz.

Gentleman: Micsoda megtiszteltetés! Ma reggel, amikor eljöttem hazulról, még gondolni sem mertem volna ekkora szerencsére.

Rendőr (sietve jön): Alázatosan jelentkezem, kapitány úr. Itt posztolok a közelben, láttam az esetet, ön semmiről sem tehet.

Kapitány: Nem, barátom, ezt a gentlemant én gázoltam el, vállalom érte a felelősséget. Lehet, hogy levonnak ezért a zsoldomból tíz százalékot, ez nem olyan jelentős összeg, hogy ezért két felsőbbrendű angolszász ember hazudjon. (A haldokló fölé hajol.) Isten önnel, uram. Sajnálom, hogy nem tudom önnek feladni az utolsó kenetet, de ehhez nem értek.

Gentleman: Nekem az is elég, ha megáld...

Kapitány: Azt lehet. (Áldólag terjeszti karjait a gentleman feje fölé.)

Gentleman (előzékenyen, bár kissé hörögve): Éljen az amerikai életforma. (Meghal.)

(Az amerikai kapitány beugrik a jeepbe és százkilométeres sebességgel elszáguld. A rendőr leveszi a sapkáját és imát mormol. A gentleman korrekten és kinyúlva fekszik a kövezeten és oly értelmetlenül bámul maga elé, hogy bármely élő gentleman is megirigyelhetné.)

Gádor Béla.

A koldus meg a szenátor

— Ugyan, jóasszony! Nem tudja, hogy minden centünket fegyverkezésre költjük?

Amerikai reklám

70 LUDAS MATYI A TROLIBUSZNÁL

A troli éjszakai búcsúzója

Kefe, seprő, portörlőrongy vidítsa fel fáradt testem,
Magánember vagyok most, de holnap újra troli Pesten.

Szakszótár

SÜRGETŐ

Forgalmas troli megállóknál időnként áll egy trolis egyén s azt mondja a trolira zúduló népnek: „Lassabban, kartársak, szabályosabban, rendesebben, rögtön jön a másik, — állj, elég" — és kiteszi a karját, mire több, súlyos idegállapotban lévő késésben lévő utast csak a következő troli cipeli el.

DIÓVERŐ

A dióverővel nem szokás diót verni, hanem az áramot szokás szedni. Ha az áram le van szedve, elindul a troli s mindezt a diószedőnek titulált áramszedőnek köszönhetjük. A dióverő különben dióverésen kívül sok mindenre alkalmatlan, de azért mint áramszedő nagyszerűen beválna dióverőnek is.

TROLI

A villamos rövidített neve Pesten zlónya, vilcsi, a buszé busz, a trolibuszé troli. Olyan ember, aki a trolit trolibusznak emlegetné, még nem született. Az ember vagy leszáll a troliról vagy fölszáll a trolira, de rendes pesti ember trolibuszra semmi pénzért föl nem szállna.

FEKSZIK A SZAZAS A TERÉZ-TEMPLOMNÁL

Nem őrülni emberek, nem százforintos fekszik a Teréz-templomnál, amit mint talált pénzt föl lehet szedni és be lehet nemszolgáltatni.

Nem. Hanem, ha valami üzemzavar van, így jelzik a bennfentesek, hogy a Teréz-templomnál vagy a Lövölde-térnél abbahagyta a működést az áramszedő. Persze ez ritkán fordul elő s többször fekszik egy valódi százforintos a Lövölde-téren vagy a Teréz-templomnál, mint egy bedöglött troli a fenti helyeken.

SZÖCSKE VAGY BEUGRÓ

Ezt nem tudom pontosan, mi. Mindenesetre nem a mezőn ugráló szöcskéről van szó és nem is arról a pesti vagányról, aki a tánciskola belépőjegyét beugrónak nevezi. A troliszolgálattal van kapcsolatban úgy a szöcske, mint a beugró, bármelyik kalauz szívesen felvilágosítja az olvasót, hogy mi az a szöcske és mi az a beugró. Én már röstellem újra megkérdezni.

TÖBB NINCS — mondom, több szakkifejezés egyelőre nincs, ha majd lesz, postafordultával levélben vagy telefonon értesítem a nyájas olvasót.

troliműhelyből

(Ott hallottuk)

Ha a troli valamilyen ok folytán túl hirtelen áll meg, a gyengébb fizikumú kalauznők elvágódnak. A troliműhely dolgozói ezt a praktikus újítást javasolják filigrán kalauznők számára.

Ül a babérain

A műszaki részleg egyik vezetője Klanovics elvtárs. Kiváló szakmunkás, kitüntetett dolgozó, de a munkához való viszonya most állítólag mégsem jó. Amint hallottuk, itt nem pusztán arról van szó, hogy Klanovics elvtárs időnkint elkésik, nem arról van szó, hogy gyakran úgy tűnik, mintha lézengene s nem is arról van szó, hogy nem adja át a tapasztalatát. Mindezt sértésnek vehetné Klanovics elvtárs, mi pedig nem akarunk bántani senkit.

Arról azonban bántalom nélkül is szó van, hogy nem volna rossz, ha Klanovics elvtárs az eddigi babérokon való csücsülés helyett újabb babérok szerzésére szánná el magát. Csak erről van szó.

Utazás a troli körül

(Előhang)

Nyájas olvasó, aki reggelenként és esténként olyan természetes magátólértetődőséggel és megszokottsággal szállsz fel a trolira. te — ahogyan ismerlek — sose gondolsz arra, hogy hány előtted ismeretlen ember figyelmes és gondos munkája teszi ezt az egyszerű műveletet számodra lehetővé; sose jut eszedbe, hogy megkérdezd a vezető nevét, aki olyan figyelmes irántad: hajnali négykor kel, hogy elvigyen téged utad céljához; azokról talán nem is tudsz, akik éjszaka le se fekszenek, hogy reggel a troli üzembiztosan toppanjon eléd. Nem tudod te bizony, ó nyájas olvasó, hány ember lelkiismeretes jó munkája kell ahhoz, hogy te reggel biztonságban léphess a trolin a szomszédod tyúkszemére és biztonságban mondhasd neki, hogy nem tud vigyázni, maga marha.

Gyere velem, kapsz egy kis ízelítőt belőle, talán hasznodra válik.

(670)

Bizonyára meg fogsz lepődni, ha közlöm veled, hogy hatszázhetven ember szorgoskodik azon, hogy te kényelmesen utazhass a trolin. Kilenc szakszolgálat van a troli Damjanich-utcai központi telepén. Egyenruházat, műszakiak, forgalmiak, felsővezetékesek, vonalműszakiak, gépjárműszolgálat, karbantartási csoport, laboratórium és központi raktár.

Te biztosan már az elolvasásába belefáradtál.

(Aki a forgalmat irányítja)

A troliforgalmat Kiss IX. Imre állomásfőnök irányítja. (A feleségét, aki szintén forgalmista, Benkő VI. Máriának hívják és saját bevallása szerint így üdvözli esténkint: „Mi ujság, hat Mária?) Kiss IX. Imre a forgalom szerelmese, ahogy ő maga mondja. Már az anyatejjel szívta magába a forgalmat. Mint váltópucológyerek kezdte annakidején a Beszkártnál. (A váltópucoló úgy viszonylik a váltóállítóhoz, mint a szobafestő Leonardóhoz.) A sinekben azonban rengeteg leejtett tantusz találódott (másnéven kisszakasz), egy héten cirka egy kiló, amit a Beszkárt kilószámra átvett, de ezzel együtt sem tudott a fizetéséből megélni. A kezdet óta ő irányítja a troliforgalmat. Autóbuszsofőrökkel kezdték, ezek azonban nem váltak be a trolin, mert versenypályának nézték a Király-utcát, noha köztudomásúlag nem az. Addig cikáztak az autóbuszvezetők a Király-utcában, amíg ki nem képezték villamosvezetőkből a speciális trolivezetőket. „És akkor eljött" mondja Kiss IX. Imre „életem legszebb pillanata: 1950. április huszonnyolcadikán élüzem lettünk."

Ha érdekel valakit, hogy mi egy troliállomásfőnök szórakozása, azt is megmondhatom. Régi bánata, hogy az íróasztalnak nincs volánja, ezért vasárnaponkint szépen megberetválkozik, felöltözik és elmegy passzióból trolit vezetni.

(Négy és fél tonna utas)

A műszakiaknál megtudjuk, hogy a trolibusz a jövő közlekedési eszköze. „Gyorsabb, mint a villamos és olcsóbb, mint az autóbusz" — mondja Szökendi Lajos, a karbantartási telep vezetője. Sokáig nézegetjük ezeket a hatalmas kocsikat, a szovjet ipar remekeit. Egy kocsi önsúlya tíz tonna, de a raksúllyal felmegy tizennégy és fél tonnára. (A csúcsforgalomban ugyanis 90 utast is szállít egy kocsi, egy utast átlag ötven kilóval számítva — elég szerény becslés — az négy és fél tonna.)

Négy és fél tonna utas. Hm.
Vajjon mennyi ebből a selejt?

(Néhány tapintatos szó az utasokról)

Bizony akad ebben a négy és fél tonna utasban selejt. Hallgassuk csak meg, mit mond Udvaros János szolgálatvezető főellenőr az utasokról. (Tapintatosan nyilatkozik, nyilván megérezte bennem az utast.)

— Az utasok magatartása nem egységes, ezért nehéz egységes véleményt formálni róla. Helyteleníthető, hogy a felszállásnál lökdösődnek és tolakodnak, bár ez a trolin nem olyan feltűnő, mint kint a sárgáknál (a villamosok. Szerk.), hiszen nálunk csak hátul van felszállás és csak elől van leszállás; viszont helyeselhető, hogy már maga a közönség figyelmezteti azt, aki meg akarja szegni a fel- és leszállási rendet. Helyteleníthető,

hogy felfedezték, hogy a troli lökhárítóján is lehet utazni, viszont helyeselhető, hogy erről aránylag hamar le hagyta magát a közönség beszélni.

A közönségről szólva meg kell még említenem a Bajza-utcai csodát. Nem tudom másként nevezni azt a tényt hogy — az összes trolimegállók közül egyedül — a Bajza-utcai megállónál nem lökdösődik, nem tolakszik, hanem szépen sorbaáll a közönség. Már akkor is, ha hárman vannak. El kéne vinni az összes trolimegállók közönségét a Bajza-utcába munkamódszerátvevésre.

(Egy vezetőnő)

Most nézzük, kik szállítják ezt a kocsinkénti átlagos négy és fél tonna utast. Azt mondják, hogy a nővezetők az „események" elkerülése terén (eseményeknek itt nem az Acheson beszédeit, hanem az annál kisebb baleseteket nevezik) 60%-kal túlszárnyalják a férfiakat. Ez végtelen nyugalmuknak köszönhető, amint mondják. Nézzünk meg egy ilyen női vezetőt.

Csepreghy Katalinnak hívják. Pártcsoportbizalmi. Eredetileg női szabóinas volt. Hogy lett trolivezető? „Szeretem a mozgást, szeretek sokat látni" — mondja. A legbiztosabbkezű vezetők egyike, de ülőpárnát használ, mert olyan apró, hogy csak így éri el a pedált. (158 centiméter; de a képességeket szerencsére nem collstokkal mérik.) Szabad idejében zeneiskolába jár, tangóharmonikát tanul és hangversenyeket látogat. Kedvenc zeneszerzői (Csajkovszki, Beethoven, Verdi, Brahms. Róla is szereztek már dalt. Kicsasztuskázták, hogy az ő troliján csak a sapka vezet, mert Katalin olyan kicsi, hogy többet nem látni belőle.

(Kérem a jegyeket)

Könnyű a négy és féltonna utast szállítani — de foglalkozni velük! Négy és féltonna utasban biztosan van legalább egy félkiló türelmetlenség és megnemértés a kalauzzal szemben. Azt mondja Lakatos Józsefné, a troli egyik kalauza:

— Kétféle utas van, úgymint rendes és rendetlen. De a rendetlen utasból is rendes utas lesz, ha az ember megtalálja a hangot. Nekem az a módszerem, hogy nem az utasokon töltöm ki a mérgemet, ha otthon valami zűröm van.

Nem rossz módszer. Megjegyzem utasok számára is elsajátítható egy kis gyakorlással.

(34-től 50-ig)

Az egyenruharaktár csodálatos útvesztőiben kalauzol bennünket Csősz raktárvezető és Berecz raktárnok. A cipőrészlegnél megállunk. Ezt meg kell nézni. Cipők, cipők, cipők, padlótól plafonig, amerre a szem ellát. Nyolcezernegyven pár cipő. (A többi forgalmiak cipői is itt vannak.)

— Van itt mindenféle cipő — magyarázza Berecz. — 34-től 45-ig.

A cipők remek anyagból vannak, pompás kivitelben, öröm nézni őket.

— Ez semmi — mondja büszkén Berecz, aki sportember, van érzéke a rekordok iránt. — Van ötvenes is. Egy Szabados nevű kartársunknak készült Újpesten, saját kaptafa után...

Ez az üzem akkor se jönne zavarba, ha egy százlábú jelentkezne kalauznak.

(Varga elvtárs)

Végezetül hadd szólok róla, aki szinte lelke az egész üzemnek, Varga III. Lajosról, a Damjanich-telep párttitkáráról. Már kora reggel végiglátogatja az üb-titkárral az összes műhelyrészlegeket, nincs a munkának, a munkaversenynek olyan apró mozzanata, ami elkerülné a figyelmét. Pillanatok alatt kiküszöböli a gátló körülményeket, mindenen rajta van a szeme.

Varga elvtárs parasztszármazású. Ő maga szíjgyártóként kezdte. „1924-ben" mondja „amikor az ipar kezdett elhalni, kalauz lettem, aztán kocsivezető, aztán ellenőr, a nyilasok szedték le rólam az ellenőri rangjelzést. A felszabadulás után megindítottuk a szíjgyártóműhelyt." Mit szeret legjobban a munkája után? „A falujárást. Az orgoványi Sallai Imre téeszcsébe járok, a feleségem is falujáró, az meg Alcsutra jár." Mutatja a falon a munkaversenytáblát: Pécz Zoltán 28 nap. 2621 kilométer, Splic József 27 nap, 2573 kilométer, Tóth Istvánné 27 nap, 2565 kilométer. Ezek kocsivezetők. Alatta a kalauzok teljesítménye: Kolozsi, Kurucz, Kalocsai... Aztán egy rovat: Akiknek javítani valójuk van. Ott áll a tábla alatt Varga elvtárs, meg Szimeth Lajos termelési felelős, a helyettes übtitkár. Látni az arcukon is: a teljesítmények nőnek, a javítanivalók fogynak.

(Epilógus)

Eddig tartott sétánk a trolibusz körül, nyájas olvasó. Remélem, egy lépéssel előrevitte a közted és a forgalom közötti megértést.

Viszontlátásra. Ne utazz a lökhárítón és mielőtt a trolin gorombaságra nyitnád a szádat, vagy lökdösődni kezdenél, gondolj arra, hogy hatszázhetven dolgozó szeme függ rajtad.

Gergely Miklós

Jövő héten: LUDAS MATYI a DIÓSGYŐRI KOHÁSZATBAN